

STRESZCZENIE

Szczepienia ochronne stanowią jedną z podstawowych metod zapobiegania chorobom zakaźnym, a utrzymanie wysokiego odsetka zaszczepienia populacji jest niezbędnym warunkiem zachowania odporności zbiorowiskowej.

W pracy oceniono zapadalność na choroby zakaźne, przeciwko którym realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne oraz oceniono stan zaszczepienia populacji regionu częstochowskiego w latach 2000 - 2012. Ponadto przeprowadzono analizę wyników badania ankietowego, którego celem była ocena znaczenia postaw i wiedzy rodziców dla terytorialnego zróżnicowania stanu zaszczepienia populacji dzieci i młodzieży w regionie częstochowskim.

Do oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2000 - 2012 wykorzystano roczne sprawozdania o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) PSSE w Częstochowie oraz NIZP – PZH w Warszawie. Analizę stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży przeprowadzono na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych (MZ-54) PSSE w Częstochowie i NIZP – PZH w Warszawie. Badanie ankietowe, którym objęto 282 osoby, przeprowadzono w okresie od 01 stycznia do 31 marca 2013 roku w ośmiu podmiotach leczniczych regionu częstochowskiego.

Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono, że sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych, przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne ulegała w latach 2000 - 2012 sukcesywnej poprawie. Zmiany w kalendarzu szczepień polegające na wprowadzeniu powszechnego szczepienia przeciwko jednostce chorobowej nieobjętej dotychczas programem szczepień ochronnych czy zastosowanie dawki rewakcynacyjnej istotnie wpływały na spadek liczby zachorowań.

Wyszczepialność obowiązkowymi szczepieniami populacji regionu częstochowskiego była zbliżona do stanu zaszczepienia w kraju. W latach 2007 - 2012, wyższy odsetek zaszczepienia obowiązkowymi szczepieniami zaobserwowano w powiecie częstochowskim niż w mieście Częstochowa. Ogólny poziom wiedzy rodziców na temat szczepień był zadowalający. Pracownicy medyczni tj. lekarz i pielęgniarka byli najczęstszym źródłem wiedzy rodziców na temat szczepień.

Słowa kluczowe: choroby zakaźne, epidemiologia, populacja, program szczepień ochronnych, szczepionki.

SUMMARY

Immunizations are one of the basic methods of contagious disease prevention and maintaining a high vaccination coverage rate in the population is an indispensable condition to preserve the herd immunity.

The paper contains an evaluation of the incidence of infectious diseases against which compulsory immunizations are administered and evaluation of the vaccination coverage of the population of Częstochowa region in the years 2000 – 2012. Furthermore, an analysis of results of the survey was carried out, the aim of which was to evaluate the importance of the parents' attitudes and knowledge for the territorial differentiation of vaccination coverage of children and youth in Częstochowa region.

Assessment of the epidemiological situation of infectious diseases in the years 2000 – 2012 was based on annual reports on contagious diseases, infections and poisoning incidence (MZ-56) of the State Sanitary and Epidemiological Station (PSSE) in Częstochowa and the National Institute of Public Health – State Health Institution (NIZP-PZH) in Warsaw. An analysis of vaccination coverage of children and youth was based on annual immunization reports (M-54) of the State Sanitary and Epidemiological Station (PSSE) in Częstochowa and the National Institute of Public Health – State Health Institution (NIZP-PZH) in Warsaw. The survey, which was administered to 282 people, was carried out from 01.01.2013 to 31.03.2013 in 8 healthcare entities.

On the basis of the obtained results the epidemiological situation of contagious diseases against which immunizations are administered was found to improve steadily in the years 2000 – 2012. Changes in the immunization schedule consisting in introduction of universal vaccination against a disease unit which had not been covered by immunization programme before or application of re-vaccination dose had a significant impact on the decrease of the disease incidence.

The compulsory vaccination coverage level of the population of Częstochowa region was similar to the national vaccination coverage. In the years 2007 – 2012 a higher rate of compulsory vaccination coverage was noted in the district (powiat) of Częstochowa than in the city of Częstochowa. The general level of the parents' knowledge about vaccinations was satisfactory. The most common source of the parents' knowledge about vaccinations was medical personnel i.e. a doctor and nurse.

Key words: infectious diseases, epidemiology, population, immunization schedule, vaccinations.